

WOORD VOORAF

Dit boek is gegroeid uit de colleges over bijzondere overeenkomsten, die ik doceer aan de Rechtsfaculteit van de Vrije Universiteit Brussel. De studenten van 2de bachelor gebruiken het als leidraad voor hun studie.

Het hoofddoel is om de lezer en de student een overzicht te verschaffen, eigenlijk veeleer een eerste indruk, van de omvangrijke materie van het contractenrecht. In 39 uren hoorcollege kunnen zelfs niet alle contracten van het Burgerlijk Wetboek worden overlopen, laat staan degene die in bijzondere wetten zijn geregeld. Er moet worden gekozen. In de thans voorliggende uitgave wordt, na een algemene inleiding, aandacht besteed aan de koop, de huur van goederen, de aanneming van werk, de bewaargeving, de lastgeving en de dading. Ik tracht daarbij in te spelen op de praktijk en op de steeds prominentere internationalisering. Daarom komen bij koop ook de Incoterms en het Weens Koopverdrag aan bod, weliswaar zeer kort, maar hopelijk voldoende om bij de student de reflex aan te kweken om over de Belgische grenzen heen te kijken, in afwachting van ooit, hopelijk, een Europees contractenrecht. Voor mij is dat alvast niet meer weggelegd.

Ik heb getracht om correct en helder Nederlands te schrijven. Dat lijkt allicht een evidentie, maar toch. Tijdens de redactie van de Nederlandse vertaling van de Incoterms versie 2010, waaraan ik heb kunnen meewerken (met wijlen Koen Vanheusden), bleek dat zinswendingen, die Vlaamse juristen vanzelfsprekend vinden, voor Nederlandse juristen moeilijk verstaanbaar zijn, en omgekeerd.

Daarom heb ik geprobeerd om het typisch zware juridische taalgebruik wat te vermijden, hoewel de tekst beslist nog voor veel verbetering vatbaar is. Sommige woorden en zinswendingen zijn zo courant, dat de student wel op hun gebruik moet worden gewezen, want anders spreekt en schrijft hij in zijn latere beroepsleven wellicht een onverstaanbare taal. Wat die “hij” in de vorige zin betreft: dit voornaamwoord wordt overal in zijn generische vorm gebruikt, om een menselijk wezen aan te duiden, en moet dus, waar nodig, worden gelezen als hij/zij/die, hem/haar/hen en zijn/haar/hun.

Een tweede, nauw verwant probleem is wat ik doorgaans “keukenlatijn” noem. Men mag toch verwachten dat op tweeduizend jaar tijd een gelijkwaardig Nederlands woord is gevonden voor uitdrukkingen zoals “intuitu personae” (persoonsgebonden), “sui generis” (eigensoortig) of “ad nutum” (naar goeddunken, naar wens)¹. “Exceptio non adimpleti contractus” is in het nieuw Burgerlijk Wetboek eindelijk vertaald als opschortingsrecht of

¹ Artikel 2004 Oud BW.

niet-uitvoeringsexceptie. Ik kan het niet beter verwoorden dan de Amerikaanse rechter Antonin Scalia: *“Avoid pretentious expressions. You’re trying to get judges to understand a case, not to impress them with your erudition. Your job is to make a complex case simple, not to make a simple case sound complex. The end is best achieved by clear thoughts simply expressed”*².

Het zal de lezer misschien opvallen dat een aantal referenties “verouderd” zijn. Wijlen Jozef Van den Heuvel, promotor van mijn doctoraat en bijzonder scherpzinnig jurist en advocaat, placht te zeggen: “Als ik het niet beter kan verwoorden dan De Page, dan zwijg ik liever”. Hoewel die opmerking kan worden opgevat als een excuus om weinig te publiceren, is het vaak moeilijk om concepten zelfs maar even helder uit te leggen als de grote Henri De Page en, om maar iemand te noemen die ik zeer heb bewonderd, Robert Kruithof, tot zijn voortijdig overlijden de copromotor van mijn doctoraat. Ik verwijs daarom de moderne Vlaamse student dikwijls, en graag, en nadrukkelijk, naar een aantal klassieke auteurs die vaak op eenzame hoogten blijven, ook in de tegenwoordig zo gehate Franse taal. Hoewel hun geschriften door het tijdsverloop inhoudelijk verouderen, blijven zij ongeëvenaard als het erop aankomt om algemene beginselen uit te leggen.

Sinds de vorige editie mag ik in toenemende mate een beroep doen op de medewerking van Mr. Steve De Cauwer, een jonge en gedreven advocaat. Ondanks zijn veeleisende beroep vindt hij nog de tijd om aan te treden als vrijwillig medewerker van de vakgroep Privaatrecht en Economisch Recht. Daarvoor dank ik hem van harte.

Tot slot gaat mijn oprechte en steeds innige dank uit naar mijn echtgenote Anja en mijn (gemengde) tweeling Roxanne en Rhidian, die regelmatig de uitwassen van vaders humeur geduldig ondergaan wanneer de activiteit in verschillende rechtstakken (maritiem recht, transportrecht, contractenrecht, arbitrage), het doceren, voordrachten houden en dan toch zo nu en dan schrijven, gecombineerd met advocatuur, voor de zoveelste keer leidt tot doorgedreven onhebbelijkheid. Jammer dat we aan de VUB niet in de hemel geloven, want anders hadden ze hun plaats al lang verdiend.

De stof is bijgehouden tot begin 2023 (met enig voorbehoud). De nieuwe regeling van consumentenkoop (en levering van digitale inhoud en diensten) is uiteraard opgenomen. Er is zoveel mogelijk rekening gehouden met de transitie naar het nieuwe verbintenissenrecht in Boek 5 BW.

Maart 2023

Ralph De Wit

² A. SCALIA en B.A. GARNER, *Making Your Case. The Art of Persuading Judges*, St-Paul (Minnesota), Thomson/West, 2008, 182.